

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

«ԶԵՆՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐՈՒՄ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԼՐԱՑՄԱՆ

Հոդված 5. Մարտական զենք

Մարտական է համարվում այն զենքը, որն օրենսդրությանը համապատասխան ընդունված է օգտագործել Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության արտակարգ իրավիճակների նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության և ազգային անվտանգության մարմինների զինված ստորաբաժանումներում, քրեակատարողական ծառայությունում, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմիններում և պետական սուրհանդակային ծառայության (այսուհետ՝ պետական ռազմականացված կազմակերպություններ) սպառազինության մեջ և նախատեսված է մարտական ու օպերատիվ-ծառայողական խնդիրների լուծման համար: Օպերատիվ-ծառայողական խնդիրների լուծման նպատակով մարտական զենք օգտագործվում է նաև հակակոռուպցիոն կոմիտեում:

Մարտական զենքի և նրա փամփուշտների նոր տեսակները (նմուշները), որոնց կառուցվածքային չափանիշներն արդեն իսկ սպառազինության մեջ գտնվող նույնանման զինատեսակների համեմատությամբ չեն ավելացնում դրանց խոցելիության ուժը, պետական ռազմականացված կազմակերպությունների ղեկավարներն ընդունում են սպառազինման՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Պետական ռազմականացված կազմակերպություններում մարտական և այլ զենքի, դրա փամփուշտների և ռազմամթերքի շրջանառության կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մարտական զենքի և նրա փամփուշտների նոր տեսակները (նմուշները) սպառազինման ընդունելու, մարտական և այլ զենքի, դրա փամփուշտների և ռազմամթերքի շրջանառության, ինչպես նաև մարտական զենքի առնչությամբ ծագող այլ հարաբերությունների նկատմամբ տարածվում են սույն օրենքով պետական ռազմականացված կազմակերպություններին առնչվող համապատասխան կարգավորումները և դրանցից բխող՝ Կառավարության որոշումները:

Հոդված 9. Զենքի արտադրության, առևտրի, ձեռքբերման, հավաքածուներ կազմելու կամ դրանք ցուցադրելու լիցենզավորմանը ներկայացվող հիմնական պահանջները

Զենքի արտադրությունը, առևտուրը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ենթակա են լիցենզավորման, բացառությամբ պետական ռազմականացված կազմակերպությունների կողմից զենքի արտադրության և ձեռքբերման դեպքերի:

Զենքի արտադրության լիցենզիան տալիս է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմինը, իսկ զենքի առևտրի լիցենզիան՝ ներքին գործերի քննչական պետական կառավարման լիազոր մարմինը~~Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը~~: Զենքի ձեռքբերման թույլտվություն (բացառությամբ ակոսափող հրազենի, գազային ատրճանակների և թմբուկավոր ռևոլվերի) կարող են տալ նաև Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը (այսուհետ՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն):

Լիցենզիա տալու օրվանից հաշված՝ զենքի արտադրության, առևտրի լիցենզիաների գործողության ժամկետը երեք տարի է, իսկ ձեռք բերելու, հավաքածուներ կազմելու կամ դրանք ցուցադրելու թույլտվություններինը՝ վեց ամիս, բացառությամբ սույն օրենքի 13 հոդվածում նախատեսված դեպքերի:

Լիցենզիա կամ թույլտվություն ստանալու մասին դիմումը նշված մարմինները քննարկում են՝ դիմում տալու օրվանից հաշված մեկ ամսվա ընթացքում: Անհրաժեշտության դեպքում նշված ժամկետը կարող է երկարաձգվել օրենքով սահմանված կարգով: Դիմումում նշվում են տեղեկություններ արտադրության, առևտրի, ձեռքբերման, հավաքածուներ կազմելու կամ դրանք ցուցադրելու ենթակա զենքի տեսակի, դրա արտադրության լիակատար անվտանգության, հաշվառման և պահպանության ապահովման ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: Դիմողը պարտավոր է ներկայացնել նաև ձեռնարկության, հիմնարկի կամ կազմակերպության հիմնադրմանը և գրանցմանը վերաբերող կամ քաղաքացու անձը հաստատող, ինչպես նաև սույն օրենքով նախատեսված այլ փաստաթղթեր:

Զենքի արտադրության, առևտրի լիցենզիաների և հավաքածու կազմելու կամ դրանք ցուցադրելու թույլտվությունների գործողության ժամկետը դիմումի հիման վրա կարող է երկարաձգվել հինգ տարով, իսկ զենքի ձեռքբերման թույլտվության գործողության ժամկետը՝ վեց ամսով: Նշված լիցենզիաների և թույլտվությունների գործողության ժամկետը երկարաձգելու մասին դիմումը ներկայացվում է դրանց գործողության ժամկետը լրանալուց մեկ ամիս առաջ: Այն քննարկում են սույն հոդվածի երկրորդ մասում նշված մարմինները՝ դիմում տալու օրվանից հաշված մեկ ամսվա ընթացքում:

Լիցենզիա և թույլտվություն տալու կամ դրանց գործողության ժամկետը երկարաձգելու մերժման հիմքերն են՝

ա) դիմողի կողմից անհրաժեշտ տեղեկություններ չներկայացնելը կամ ոչ ճիշտ տեղեկություններ ներկայացնելը:

բ) զենքի արտադրության անվտանգության, հաշվառման և պահպանության ապահովման անհնարինությունը կամ այդ պայմանները չապահովելը:

գ) սույն օրենքով նախատեսված այլ հիմքեր:

Լիցենզիա և թույլտվություն տալու կամ դրանց գործողության ժամկետը երկարաձգելու վերաբերյալ դիմումը մերժելու դեպքում նշված մարմինները պարտավոր են այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին՝ նշելով մերժման հիմքը: Լիցենզիա և թույլտվություն տալու կամ դրանց գործողության ժամկետը երկարաձգելու դիմումը մերժելու որոշումը, ինչպես նաև դիմումի քննարկման ժամկետների խախտումները դիմումատուն կարող է գանգատարկել դատական կարգով:

Հոդված 18.

Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների առևտուրը

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների առևտուր իրականացնելու իրավունք ունեն նշված զենքի և ռազմամթերքի արտադրության կամ առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք:

Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների առևտուր իրականացնելու իրավունք ունեցող իրավաբանական անձինք պարտավոր են՝

ա) ունենալ հիմնադրման և գրանցման համապատասխան փաստաթղթեր, ինչպես նաև քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների արտադրությամբ կամ դրանց առևտրով զբաղվելու լիցենզիա:

բ) ունենալ վաճառվող քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների սերտիֆիկատ, ինչպես նաև նշված զենքը պահելու թույլտվություն՝ տրված Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կողմից:

գ) պահանջել գնորդից ներկայացնելու տվյալ զենքի տեսակի ձեռքբերման թույլտվություն, բացառությամբ այն զենքերի, որոնց ձեռքբերման համար թույլտվություն չի պահանջվում, ապահովել ձեռք բերվող և վաճառվող զենքի հաշվառումը, ինչպես նաև հաշվառման փաստաթղթերի պահպանությունը տասը տարի ժամանակով:

~~դ) ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով ամենամսյա տեղեկություններ ներկայացնել Ոստիկանություն՝ վաճառված քաղաքացիական, ծառայողական զենքերի, դրանց փամփուշտների և դրանք ձեռք բերող անձանց մասին, դ) ամենամսյա տեղեկություններ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ վաճառված քաղաքացիական, ծառայողական զենքերի, դրանց փամփուշտների և դրանք ձեռք բերող անձանց մասին՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության սահմանած ձևով և կարգով:~~

ե) գնորդի թույլտվությունում գրանցել վաճառվող գազային ատրճանակները (այդ թվում՝ թմբուկավոր ուղղվեր), ազդանշանային զենքը, իսկ որսորդների հասարակական կազմակերպության անդամ-քաղաքացու վկայականում շեղբավոր որսորդական սառը զենքը:

զ) ապահովել զենքի պատշաճ պահպանությունը և այն պահելու անվտանգությունը:

է) կենտրոնացված հաշվառում տանելու նպատակով՝ հանրապետական գնդակապարկուճային հաշվառման քարտադարան ներկայացնել ակոսափող քաղաքացիական և ծառայողական զենքից կրակված գնդակներն ու պարկուճները՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության սահմանած կարգով:

Վաճառքի ենթակա չեն սերտիֆիկատ, անհատական համար և դրոշմ չունեցող քաղաքացիական և ծառայողական զենքը, ինչպես նաև պետական ստանդարտին համապատասխանելու մասին համապատասխան նշան չունեցող փամփուշտները:

Արգելվում է՝

ա) քաղաքացիական և ծառայողական զենք վաճառել զենք ձեռք բերելու թույլտվություն չունեցող իրավաբանական անձանց, իսկ դրանց փամփուշտները՝ զենք պահելու կամ պահելու և կրելու թույլտվություն չներկայացրած իրավաբանական անձանց.

բ) քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց միևնույն վաճառատարի հրակառուցել զենքի և այլ ապրանքների համատեղ վաճառք, բացառությամբ սպորտային, որսորդական կամ ձկնորսական պատկանելության հարմարանքների և զենքի պահեստամասերի:

Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի և դրանց փամփուշտների առևտրով զբաղվելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց դուստր ձեռնարկությունները պարտավոր են նմանօրինակ գործունեությամբ զբաղվելու համար սահմանված կարգով ձեռք բերել առանձին լիցենզիա:

(18-րդ հոդվածը փոփ. 22.02.07 ՀՕ-122-Ն, 17.09.09 ՀՕ-170-Ն, 19.03.12 ՀՕ-46-Ն)

Հոդված 20. Զենքով պարզևատրումը, զենքի վաճառքը, նվիրատվությունը և ժառանգումը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում զենքով պարզևատրելու իրավունք ունեն՝

ա) **(կենդն ուժը կորցրել է 23.03.18 ՀՕ-277-Ն)**

բ) Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը.

գ) պաշտպանության բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը ~~Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարը~~՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության և ռազմական շինարարության գործում ակնառու ծառայություններ մատուցած զինվորական ծառայողներին.

դ) ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի ղեկավարը և Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության պետը՝ ոստիկանության ծառայողներին՝ երկարամյա օրինակելի և անբասիր ծառայության, ինչպես նաև ծառայողական պարտականությունները և (կամ) հատուկ առաջադրանքները զերազանց կատարելու համար.

ե) ազգային անվտանգության ծառայության տնօրենը՝ ազգային անվտանգության ծառայողներին՝ երկարամյա օրինակելի և անբասիր ծառայության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությանը մատուցած նշանակալի ու բացառիկ ծառայությունների համար:

2. Որպես պարզև տրված զենք է համարվում նաև օտարերկրյա պետությունների կամ դրանց կառավարությունների ղեկավարների պարզևատրման փաստաթղթերի հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին տրված զենքը:

3. Որպես պարզև չի կարող տրվել այն զենքը, որը թույլ է տալիս կրակ արձակել կրակահերթով, ինչպես նաև այն զենքը, որի շրջանառությունն արգելված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

3.1. Որպես պարզև տրված զենքը պարզևատրվողին է հանձնվում սեփականության իրավունքով՝ զենքը պահելու կամ պահելու և կրելու թույլտվությամբ:

3.2. Որպես պարզև տրված զենքը պահելու կամ պահելու և կրելու թույլտվությունների մեջ կատարվում է նշում թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու դեպքում պարզևատրված անձի կողմից անձամբ կամ լիազորված անձի միջոցով զենքը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը հանձնելու և նշված պարտականությունը չկատարելու դեպքում ապօրինի կերպով զենք պահելու կամ կրելու համար օրենքով նախատեսված քրեական պատասխանատվության մասին:

4. Զենքով պարզևատրելու կարգը և որպես պարզև տրված զենքի շահագործման կանոնները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

5. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներն իրավունք ունեն օրինական հիմքով սեփականության իրավունքով իրենց պատկանող զենքը վաճառելու քաղաքացիական և ծառայողական զենքի առևտրի լիցենզիա, զենքի հավաքածու կազմելու կամ զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվություն ունեցող իրավաբանական անձանց կամ պետական ռազմականացված կազմակերպություններին՝ նախապես այդ մասին տեղեկացնելով զենքը պահելու կամ կրելու թույլտվություն տված ոստիկանության համապատասխան մարմնին, ինչպես նաև զենք ձեռք բերելու, հավաքածուներ կազմելու կամ դրանք ցուցադրելու թույլտվություն ունեցող քաղաքացիներին զենքի հաշվառման վայրի ոստիկանության համապատասխան մարմնում այն վերագրանցելուց հետո:

5.1. Որպես պարզև տրված մարտական հրազենի սեփականատերն այն չի կարող հանձնել այլ անձի տիրապետմանը, օգտագործմանը կամ տնօրինմանը, բացառությամբ սույն հոդվածի յոթերորդ մասով նախատեսված դեպքերի:

6. Ոստիկանության համապատասխան մարմնում գրանցված քաղաքացիական զենքի նվիրատվությունն իրականացվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ նվիրատուի կողմից քաղաքացիական զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալուց հետո:

7. Որպես պարզև տրված մարտական հրազենի ժառանգման դեպքում այն ժառանգին տրվում է պահելու թույլտվությամբ՝ մալելուց հետո: Որպես պարզև տրված մարտական հրազենը ժառանգին տրվում է պահելու թույլտվությամբ՝ առանց մալելու, եթե ժառանգն ունի զենքի հավաքածուներ կազմելու թույլտվություն:

8. Ձենքի սեփականատիրոջ մահվան դեպքում մինչև ժառանգի կողմից զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալը զենքը պահելու պարտականությունը կրում է այն գրանցած մարմինը: Ձենքի ժառանգումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1250 հոդվածով սահմանված կարգով: